

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

VI. Aliæ quædam circa simoniam difficultates elucidantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](#)

C A P U T V I.

Alia quadam circa simoniam difficultates elucidantur.

L. **S**TAVO queritur, an sit simoniaca Reliquiarum venditio, an locatio? Respondendum affirmativè, cùm Reliquiae sint res sacrae, & in venditione & locatione precium necessariò integreriat. Ita decernit Concilium Generale sub Innocentio III. can. 62. & habetur in cap. fin. de Reliquiis & venerat. Sanctorum. His suffragatur Jus Civile, l. 3. C. de sacros. Ecclesiis. Sanè ut de Vasis sacris suprius docui, ac de Calicibus consecratis, possunt eadem ratione vasa emi aut vendi, in quibus conditæ sunt sacrae Reliquiae, dum nullatenus intendatur Reliquiarum venditio, neque harum ratione pretium augatur. Abbas in cap. fin. de Reliq. Sylvester verbo *Reliquiae*, Suarez tom. 1. de Religionib. 4. cap. 14. num. 24. Præterea licitum est Reliquias de infidelium aut impiorum manibus pretio redimere. Proinde celebratur pietas Sancti Bonifaci Marryris, qui Martyrum Reliquias de carnificibus pretio redimebat; non Luitprandi devotio Longobardorum Regis, corpus Sancti Augustini Ecclesie Doctoris de manibus Barbarorum qui Sardiniaz dominabantur, et ea insula ingenti perfolito pretio Ticinum transferentes.

I. **L.** Quæritur nonò, utrum aliis quoque titulis præter jam recensitos fas sit pecuniam pro rerum spiritualium contributione dare, vel accipere? Respondeo licere, tum ratione laboris, tum ratione debiti ad ministri sustentationem stipendi: nunquam tamen præcisè ratione sacri ipsius ministerii. Hæc propositio divinis testimoniosis adstruitur, dicit enim Christus Dominus de sacris Ministris; *Dignus est operarius mercede sua.* Matth. 10. Apostolus quoque 1. Cor. 9. *Quis militat suis stipendiis unquam?* *Quis plantat vineam, & de fructu ejus non edit?* *Quis pascit gregem, & de latte ejus non manducat?* Si nos vobis spiritualia seminavimus, magnum est si nos vestra carnalia metamus? Nescitis quoniam qui in sacrario operamur, que de sacrario sunt edam; & qui altari deserviunt, de altari participant? Ita & Dominus ordinavit illi qui Evangelium annunciant, de Evangelio vivere. Idemque 1. Timoth. 5. Qui bene presunt Presbyteri duplice honore digni habeantur, maximè qui laborant in verbo & doctrina. Idque apud omnes gentes etiam infideles naturalis luminis ductu receptum est. Ideoque Gentiles Ægyptiorum Sacerdotes sumptibus publicis alebantur, Gen. 47.

III. Decimo

III. Decimò queritur, num possit Episcopus aut Parochius pecuniam exigere ad sacram & spirituale ministerium, quod ipse tenetur ex officio praetare? Supponimus enim, posse exigere in iis quæ non tenetur exhibere ex obligatione officii. Distinguendum ita est: Vel ad ea praestanda quæ sunt officii sui haber congrua, & vite suæ honestè sustentandæ stipendia; vel non habet. Si habet, nihil potest exigere; & si quid exegerit, tenetur restituere, ut docent Caietanus ad 2. 2. quæst. 100. art. 3. Petrus Navarra lib. 4. de restitutionibus, cap. 12. num. 97. & Jus ita disponit cap. *Suam nobis*, de simon. ubi Papa Capellatum condemnat qui pro exequis defunctorum, & pro nuptiarum benedictionibus pecuniam exigebat; & Episcopo ejus mandat non solum ut ei prohibeat, sed etiam compellat ad debitam restitutionem. Ibique Glossa docet, quando redditus ad vitam sufficienes desunt, licitum esse Parocho aliquid pro exequis exigere etiam ab invitatis, modò justam & rationabilem summam (præsertim si quæ ab Episcopo, vel à statuto taxata fuerit) non excedat, neque exigat per debiti ministerii sui subtractionem, ut docet S. Thomas 2. 2. q. 100. art. 3. in corp. Qui ibid. ad 3. perspicue dicit, quod si habet statuta stipendia ex Ecclesiæ redditibus (bona enim patrimonialia huic exactiōni minime obstant) nihil potest efflagitare pro debito suscepit officii: quod pariter docet & probat Caietanus ad art. 2. d. quæst. 100. Ceterum ubi Canones aut approbata statuta permittunt exigi etiam à Ministris Ecclesiastico prout sufficenter provisus pro certis quibusdam debitis functionibus, qualis est Episcopis permisla à jure procuratio pro Dioecesis visitatione, aut pro Ecclesiæ confectione; itemque Canonis distributiones diatæ pro assistentia in Choro, tametsi fructus habeant ex Præbendis sufficientes; his & aliis casibus jure communi aut statuto particulari expressis poterit stipendium ejusmodi exigi, & non aliter. Vide Glossam in d. cap. *Suam nobis*. His adde ubi pià fidelium consuetudine receptum fuerit ut aliquid Parocho contribuatur, eam servari consuetudinem jubere Concilium Generale relatum in cap. *Ad Apostolicam*, de simon.

I V. Sponte quoque oblata recipi non prohibentur, dum absit abusus, vel scandalum. Sanè quæ si mens Ecclesiæ circa exactiones pro debitis in visitatione procurationibus, non melius resciri potest quam ex duobus ecumenicis Conciliis Lugdunensi & Tridentino. In primis Lugdunense sub Gregorio X. prohibet Prælatis visitantibus aliquid nomine procurationis etiam sponte oblatum recipere præter sola vietualia moderata, cap. 1. & 2. de censib. in 6. Deinde Bonifacius VIII. hoc limitat, ut post finis debitorum vietualium accipere à volentibus æquivalentem pecuniam, sed præterea nihil, cap. 3. eod. tit. Postremò Concilium Trident. sess. 24. cap. 3. predictam Constitutionem Concilii Lugdunensis instaurat, jubet que visitatorum, sed non ipsius visitantis arbitrio relinquï optionem supeditandi moderata vietualia, aut horum loco pecuniam illis æquivalen-

Vuu 2 tem

tem. Districteque prohibet, ne cuiuscumque veteris consuetudinis obtemperare, licet vetus consuetudo eis indulgeret oppositum, præter sola vi-

ta modera, pari ratione non est facile indulgendum in sacris ministeriis ex officio debitis, ut minister sufficientibus aliunde proventibus Ecclesiasticis provisus, obtenuit consuetudinis & autoritate d. cap.

Apostolicam, de simon, indiscriminatim à particularibus exigat. Neque

enim pia liberalitas parochianorum quorundam fortasse ditiorum alii pa-

rochianis præjudicare, aut cupiditati Parochi obsecundare deber. Ha-

enim ratione turpis aspergitur Ecclesiæ labes avaritiae, sacrorumque mi-

nisteriorum nundinationes prostant, decor & honestas status Ecclesiastici

disperditur ex effusione licentia lucrum captandi, vel munera recipiens.

Sic enim sit ut pudescant, & ut cum Apostolo loquar, confundantur ii-

qui non habent, nec auferunt pre pudore Parochium interpellare. Event

etiam quandoque, ut ministrorum cupiditas quasi jure pre & præscripta

consuetudinis illud exigat quod ab initio fuerit in aliquibus forte volun-

tarium, in aliis vero ex pudoris respectu coactum. Dicit vero Lessius lib.

de justitia, cap. 35. dub. 8. num. 49. optandum esse ut sic introductæ con-

suetudines abrogentur; quia speciem quandam referunt negociationis, &

tenuibus parochianis sunt onerosæ. Quicunque vero existimant quæstionem

esse pietatem, audiant monentem Apostolum 1. Timoth. 6. Est autem magno

quaestus pietas cum sufficientia. Nihil enim inutilius in hunc mundum: hanc

dubium quod nec auferre quid possumus. Habentes autem alimenta & quibusur-

gamur, his contenti simus.

V I. Undecima quæritur, an licita sit compositio pecuniaria in causis

dispensationum, sive penes Romanam Curiam, sive penes Ordinarios.

Pro certo statuendum est, nihil posse exigi, vel dari in pretium dispensa-

tionis, nec summo ipsi Pontifici; cùm dispensatio sit actus Ecclesiastice

& spiritualis potestatis, qua non potest citra simoniam Juri Divino op-

positam pecuniæ compensari, Christo præcipiente Matth. 10. *Gratis acce-*

pitis, gratis date. Et Concilium Trident. sess. 25. cap. 18. decretum aperit,

nonnulli gratis & cum iusta causa, simulque urgente dispensari posse per

quoscunque Prælatos. Sanè hac voce, *gratis*, non vetat onus imponere

erogandi eleemosynam pauperibus, vel Ecclesiæ; sed hoc solùm prohibe-

re ipse Prælatus ex dispensatione lucrum sibi suisve capiter, ut bene Lessius

notat.

V II. Duodecima difficultas, utrum Vasa sacra, Altaria, sacra Ve-

stes, & Ecclesiarum ædificia vendi possint? Respondeo affirmativè de

Vasis & Vestibus sacris, & de Altaribus, cùm hæc omnia sint secundum

substantiam materialia, spiritualibus vero tantummodo antecedenter an-

nexa , dummmodo pretium & intentio versentur solummodo circa id quod est
materiale , nullo respectu habito ad consecrationem , vel benedictionem his
accessoriā & annexam. Ita post S. Thoman 2. 2. quæst. 100. art. 2. Na-
varra Manual. cap. 23. num. 99. in fine , & Bonacina de Simon. disp. 1.
quæst. 4. num. 12. & ibid. §. 11. num. 2. At vero secus dicendum de Eccle-
siis ; et si namque in his quoque par videatur ratio , earumque sit materialis
substantia cui accessoriū jungitur benedictio vel consecratio ; Jus tamen
Canonicum de his speciatim declarat , neque vendi , neque redimi posse ,
cap. Querelam , de Simon. Quinimodo dispar quoque in his ratio existit ; Cali-
ces enim , portatilia Altaria , Coronæ , vel Imagines benedictæ , quibus est
annexa Indulgentia , possunt ad privatorum dominium pertinere ; Tempa-
verò semel Deo dicata publici juris sunt , cap. Noverint , 10. q. 1. & l. In
tanum , §. Sacra , D. de rer. divis. & l. Aedes sacra , D. de contrah. empt.
& Instit. de rer. divis. §. Locus.

VIII. Postremò queritur , utrum sine simonia vendi possit terra ad se-
pulturam ? Quanvis terra ad sepulturam benedicta censatur inter res an-
tecedenter spiritualibus annexas , quarum materia , quæ adhuc superest , an-
tecessit qualitatem illam , seu accidens spiritualitatis ; atque ita videatur idem
in hac parte statuendum , quod de Calicibus & Altaribus consecratis , quæ
fatentur omnes propter eandem materiam pretio estimabilem vendi posse ;
atramen vendi sepulturas multiplices prohibent Canones. Concilii Melden-
sis canon 72. hoc fieri districte vetat. Item canon Quæsta est , cum tribus ca-
nonibus seqq. 13. quæst. 2. & caput Abolenda , de sepult. & caput Audivi-
mu , de Simon. Quin Legislatores sapienter perspexerunt , sepulturam esse
ultimum Christianæ pietatis officium , & maxime odiosam fore Sacerdotum
avaritiam , si exinde quæstum captarent. Cæterum si quis sibi suisque hære-
dibus velit Sepulturæ locum ita proprium acquirere , ut non sit deinceps li-
berum aliorum Fidelium corpora cō inferre , tunc ratio prohibitionis cano-
nicæ cessat , p opter peculiare , & cum aliis incommunicabile dominium lo-
ci , atque sub hac ratione pretio rationabili vendi posse locum sepulturæ do-
cent Suarez de Relig. tract. 3. lib. 4. cap. 14. num. 18. & seqq. Reginaldus
lib. 23. cap. 16. num. 22. & alii. Sicque usus ubique receptus obtinet. Ratio
liquet , quia debita sepulturæ denegatio , quam urget canon In Ecclesiasti-
co , 13. q. 2. non secum involvit perpetuam & hæreditariam dominii trans-
lationem , neque ipsius ad alicujus personæ aut familiæ servitutem perpe-
tuam : quæ quidem obligatio & servitus nullatenus est ad debitam & Eccle-
siasticam Fidelium sepulturam necessaria , cùm possit cadaver aliquod terræ
mandari , eadem remanente terrâ sub dominio & potestate Ecclesiæ : illa
veò perpetua servitus , & dominii alienatio est proculdubio pretio estimata.